

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 1956, sp. zn. Cz 611/56

Číslo: 51/1957

Právní věta:

Byl-li otec dítěte zjištěn soudně, rozhodne soud z úřední povinnosti, zda takový otec je hoden výkonu rodičovské moci, zda mu rodičovská moc nadále náleží, či zda se mu rodičovská moc odnímá (§ 55 odst. 3 zák. o právu rod.).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 18.12.1956

Spisová značka: Cz 611/56

Číslo rozhodnutí: 51

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Děti - moc rodičovská

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem lidového soudu civilního v Praze byl žalovaný Rudolf K. uznán otcem nezl. Jiřiny B., nar. 11. května 1954, a byl uznán povinným platit na výživném pro nezl. Jiřinu k rukám její matky počínaje dnem 11. května 1954 měsíčně 150 Kčs.

Lidový soud v Novém Jičíně, pob. v Příboře, nepřiznal Rudolfu K. rodičovskou moc nad Nezletilou. K odůvodnění uvedl, že otec dítěte celkem bezdůvodně popíral své otcovství k dítěti a že od jeho narození na výživu a výchovu ničím nepřispěl, z čehož je patrné, že o dítě nemá zájem.

Nejvyšší soud rozhodl na stížnost pro porušení zákona podanou předsedou nejvyššího soudu, že uvedeným usnesením lidového soudu byl porušen zákon.

Odůvodnění:

Aby byly upevněny vzájemné vztahy mezi rodiči a dětmi a aby byl zajištěn rovný podíl rodičů na rodičovských právech a povinnostech, stanovil zákon o právu rodinném, že rodičovská moc náleží oběma rodičům (§ 55 odst. 1). Bylo-li otcovství zjišťováno soudně, rozhodne soud z úřední povinnosti, zda takový otec, který otcovství dobrovolně neuznal, je hoden výkonu rodičovské moci a podle zájmu dítěte, hledě i k důvodům popírání otcovství, rozhodne, zdali mu rodičovská moc nadále náleží čili nic (§ 55 odst. 3 zák. o právu rod.). Soud tedy uváží, zdali otec, který musel být zjišťován soudem je hoden výkonu rodičovské moci, a podle výsledků tohoto zkoumání případně otci výkon rodičovské

moci odejme, totiž zbaví otce rodičovské moci.

V souzeném případě odůvodnil lidový soud v Novém Jičíně, pob. v Příboře, své rozhodnutí tím, že otec bezdůvodně neuznával své otcovství k dítěti.

V opatrovnickém spise nezl. Jiřiny B. je založen opis rozsudku lidového soudu v Novém Jičíně, pob. Příboře, kterým bylo vysloveno, že Ludvík J., který své otcovství k nezl. Jiřině uznal před orgánem pověřeným vedením matrik, není otcem nezl. Jiřiny. V důvodech rozsudku se konstatuje, že Ludvík J. neměl s matkou dítěte v kritické době tělesných styků a že přesto, že uznal své otcovství k nezl. Jiřině, není jejím otcem.

Lidový soud v Novém Jičíně, pob. v Příboře, v řízení, jímž nepřiznal Rudolfu K. rodičovskou moc k nezl. Jiřině, neprovedl důkaz obsahem shora uvedeného spisu. Kdyby tak byl učinil, pak by býval musel uvážit, zda proto, aby Rudolf K. nebyl shledán hodným výkonu rodičovské moci, je postačující podklad. Byl by totiž musel uvažovat skutečnost, jež je patrna z obsahu zmíněného opatrovnického spisu, že totiž Rudolf K. doznal, že s matkou nezletilé měl tělesné styky dne 13. a 14. srpna 1953, tedy v době pro narození nezl. Jiřiny rozhodné, že však otcovství neuznal a ponechal rozhodnutí soudu proto, že otcovství k nezl. Jiřině uznal původně před orgánem pověřeným vedením matrik Ludvík J. a že jeho žalobě na popření otcovství nezl. Jiřiny bylo pravomocným rozsudkem vyhověno. Poněvadž lidový soud v řízení, jímž nepřiznal Rudolfu K. rodičovskou moc k nezl. Jiřině, šetření spisy lidového soudu v Novém Jičíně, pob. v Příboře, vůbec neprovedl, zůstalo řízení neúplným, přičemž tato vada mohla mít vliv na rozhodnutí ve věci samé.

Lidový soud odůvodňuje dále své rozhodnutí tím, že otec od narození nezl. Jiřiny na její výživu nepřispívá a nejevil o dítě zájmu. Přehlíží však, že v odůvodnění rozsudku, jímž byl Rudolf K. uznán otcem nezletilé, je uvedeno zjištění čerpané z výpovědi matky dítěte, že Rudolf K. nesouhlasil s tím, aby nezl. Jiřina byla adoptována, projevoval ochotu sám se o dítě postarat a oznamoval, že by se na dítě přijel podívat, přičemž současně upozorňoval, že zatím nemůže platit výživné, ježto již tři měsíce pobírá jen nemocenské.

Vyživovací povinnost otce k nezl. Jiřině byla určena rozsudkem lidového soudu civ. v Praze ze dne 27. října 1955. V rozsudku nebyla vyslovena předběžná vykonatelnost úhrady osobních potřeb ve smyslu § 163 písm. a) o. s. ř. V protokole o jednání před lidovým soudem civ. v Praze jako soudem dožádaným dne 12. dubna 1956 vypověděl otec nezletilý, že proti rozsudku lidového soudu civ. v Praze ze dne 27. října 1955 podal stížnost pouze proti výroku, jímž bylo určeno výživné pro nezletilou. Lidový soud v Novém Jičíně, pob. v Příboře, před vydáním svého usnesení, jímž nepřiznal otci rodičovskou moc, neprovedl vůbec šetření obsahem shora uvedeného spisu lidového soudu civ. v Praze, zejména nevyšetřil, zdali rozsudek z 27. října 1955 ve výroku o určení výživného je pravomocný, nebo zdali a jak byla vyřízena stížnost otce proti výroku uvedeného rozsudku o určení vyživovací povinnosti. Soud nepřihlédl ani k tvrzení otce Rudolfa K., že prodělal operaci žaludku a že vzhledem ke svému zdravotnímu stavu a finančním poměrům nemohl nezl. Jiřinu navštívit.

Teprve po doplnění řízení v naznačených směrech bude možno posoudit, jsou-li zde důvody pro rozhodnutí, zdali otci náleží nadále rodičovská moc čili nic. Pokud lidový soud v Nov. Jičíně, pob. v Příboře, tato šetření neprovedl, neměl dostatečný a spolehlivý podklad pro své rozhodnutí. Tak porušil zákon v ustanovení §§ 1, 88, 93 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 55 odst. 3 zák. o právu rodinném.